

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

JAWNE

ASG WP wewn. 4156/88

POUFNE

Egz. nr 1

Ppłk dr Józef ŁAZAREK

ANALIZA TEMATU ĆWICZENIA TAKTYCZNEGO

Poradnik

55394

WARSZAWA

1988

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

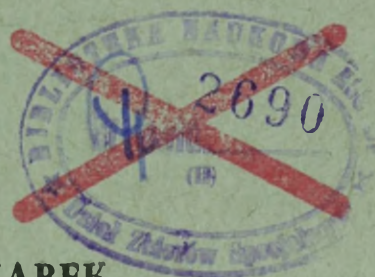
INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

JAWNE

ASG WP wewn. 4156/88

POUFNE

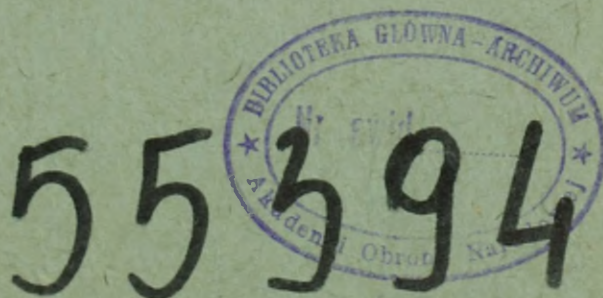
Edg. nr 1

Ppłk dr Józef ŁAZAREK

ANALIZA TEMATU ĆWICZENIA TAKTYCZNEGO

Poradnik

WARSZAWA

1988

INSTYTUT DYDAKTYKI WOJSKOWEJ

JAWNE

ASG WP wewn. 4156/88

Przeklasyfikowana z *POUFNE* *JAWNE*
podstawa przekl. Wykaz Aktualnych Wojskowych
Wydawnictw Wewnętrznych szt. gen. 1527/2001
data i podpis *M. 100* *W. G. K.*

~~POUFNE~~

egz. nr ... 1

Ppłk dr Józef ŁAZAREK

ANALIZA TEMATU ĆWICZENIA TAKTYCZNEGO

Poradnik

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

1893

1894

1895

SPIS TREŚCI

	Strona
WSTĘP	4
1. Ogólne założenia analizy tematu ćwiczenia taktycznego w to- ku jego opracowania	5
1.1. Podstawa opracowania ćwiczenia taktycznego	5
1.2. Miejsce i rola analizy tematu w czynnościach kierownika i autora ćwiczenia	5
1.3. Dotychczasowe poglądy na analizę tematu ćwiczenia tak- tycznego	7
1.4. Pojęcie analizy tematu ćwiczenia taktycznego	8
2. Sposób analizy tematu ćwiczenia taktycznego	9
2.1. Warunki prowadzenia analizy tematu ćwiczenia taktycznego	9
2.2. Zrozumienie terminów zawartych w temacie ćwiczenia tak- tycznego	10
2.3. Rozłożenie tematu ćwiczenia taktycznego na elementy skła- dowe	11
2.4. Analiza szczebla dowodzenia ówiozących	12
2.5. Analiza rodzaju działań bojowych	14
2.6. Analiza warunków przebiegu działań bojowych	16
2.7. Wnioski z analizy tematu ćwiczenia taktycznego	18
ZAKOŃCZENIE	20
WYKAZ LITERATURY	20
ZALĄCZNIKI:	
1. Układ analizy tematu ćwiczenia taktycznego	21
2. Przykład analizy tematu ćwiczenia taktycznego	23

WSTĘP

W szkoleniu wojsk, sztabów oraz uczelni wojskowych, główną rolę spełniają ćwiczenia taktyczne. Obowiązek ich wazowego opracowania, spoczywa na dowódcy /szefie/, który zwykle jest kierownikiem ćwiczenia oraz na autorze /zespole autorskim/. Wśród początkowych czynności opracowania ćwiczenia taktycznego, zarówno kierownika jak i autora, analiza tematu jest pierwszą czynnością, stanowiącą początek drogi, punkt wyjściowy determinujący takie przygotowanie i przeprowadzenie ćwiczenia. Od analizy tematu ćwiczenia taktycznego rozpoczyna się cały proces pracy umysłowej osób odpowiedzialnych za opracowanie ćwiczenia, wpływający decydująco na jakość wykonanych dokumentów.

Aktualnie dostępna literatura bardzo mocno podkreśla konieczność prowadzenia analizy tematu ćwiczenia taktycznego, jednakże nie podaje wyraźnej metody jej przeprowadzenia.

Lukę tę stara się wypełnić niniejszy poradnik, który składa się z dwóch rozdziałów, uzupełnionych dwoma załącznikami.

Pierwszy rozdział zawiera wyjaśnienie znaczenia analizy tematu w czynnościach kierownika i autora ćwiczenia taktycznego z przytoczeniem dotychczasowych poglądów na sposób jej prowadzenia.

W rozdziale drugim podany jest sposób prowadzenia analizy tematu ćwiczenia, uzupełniony przykładowym rozwiązaniem w załączniku.

Poradnik w swej podstawowej treści, nawiązuje do obowiązujących w LWP publikacji o organizowaniu i prowadzeniu ćwiczeń taktycznych, uwzględniając doświadczenia IDW w procesie dydaktyczno-wychowawczym na przestrzeni lat 1980-1988.

Treść poradnika przeznaczona jest dla słuchaczy ASG WP, nie wykluczając przydatności dla kadry uczelni i jednostek wojskowych.

1. Ogólne założenie analizy tematu ćwiczenia taktycznego w toku jego opracowania

Dla wykazania znaczenia analizy tematu ćwiczenia taktycznego w toku jego opracowania, przypomnimy informacje stanowiące podstawę pracy kierownika i autora, miejsce i rolę analizy w ich czynnościach oraz dotychczasowe poglądy na sposób jej prowadzenia a także sformulujemy nowe pojęcie tej czynności.

Pozwoli to zrozumieć przesłanki sugerujące, inne niż dotychczas wyrażania, stawiane kierownikom i autorom ćwiczeń w trakcie analizy tematu ćwiczenia taktycznego.

1.1. Podstawa opracowania ćwiczenia taktycznego

Podstawą do opracowania ćwiczenia taktycznego są informacje zawarte w planie szkolenia /tematycznym/ uczelni wojskowej /jednostki, instytucji/, które zazwyczaj dotyczą:

- tematu, celu i rodzaju ćwiczenia;
- składu ćwiczących;
- terminu i rejonu ćwiczenia;
- zabezpieczenia materialowego ćwiczenia /limity km, środki pozorażni, itp./;
- kierownika ćwiczenia /prowadzącego ćwiczenie/.

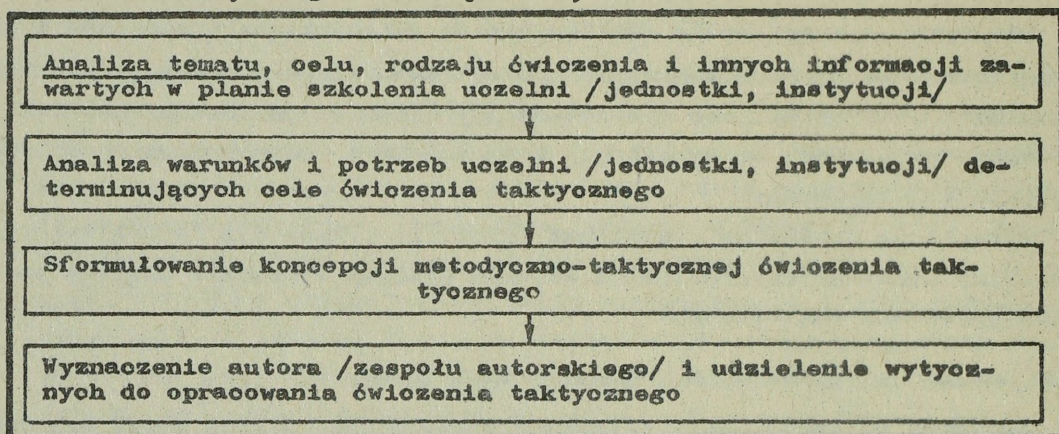
Obok wyżej wymienionych informacji, na opracowanie ćwiczenia taktycznego wpływają:

- ustalenia /wytyczne/ zawarte w rozkazach szkoleniowych MON, regulaminach i instrukcjach;
- wyniki szkolenia indywidualnego i zespołowego w poprzednim okresie;
- potrzeby i warunki szkoleniowe uczelni wojskowej /jednostki, instytucji/;
- aktualnie obowiązujące zasady prowadzenia działań bojowych wojsk własnych i potencjalnego przeciwnika;
- warunki terenowe, pora roku i inne dane.

1.2. Miejsce i rola analizy tematu ćwiczenia taktycznego w czynnościach kierownika i autora ćwiczenia

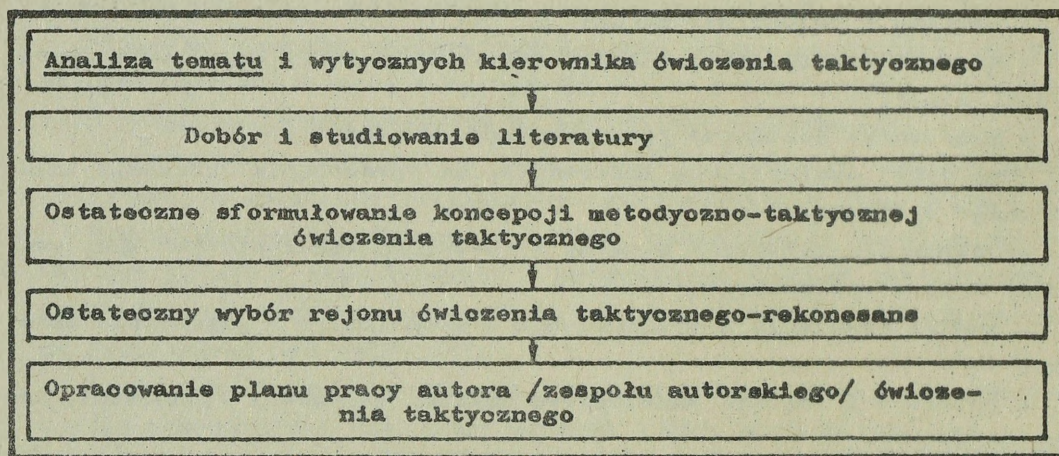
Obowiązek opracowania ćwiczenia taktycznego spoczywa na dowódcy /szefie/, który zwykle jest kierownikiem ćwiczenia oraz na autorze /zespole autorskim/. Z tego względu wymienione osoby funkcyjne dokonują szczegółowej analizy wszystkich informacji, stanowiących pod-

stawę do opracowania ćwiczenia /pkt 1.1./. Fakt powyższy znajduje odbicie w zaleconych dla kierownika ćwiczenia czynnościach opracowania ćwiczenia taktycznego. Obrazuje to rysunek 1.

Rys.1. Czynności kierownika ćwiczenia taktycznego /czynności wstępne/

Podobne miejsce ma analiza tematu ćwiczenia w czynnościach autora ćwiczenia. Obrazuje to rys. 2.

Rys.2. Czynności autora ćwiczenia taktycznego /czynności wstępne/

Wśród czynności kierownika i autora ćwiczenia, analiza tematu jest pierwszą czynnością, stanowiącą początek drogi prowadzącej do jego opracowania.

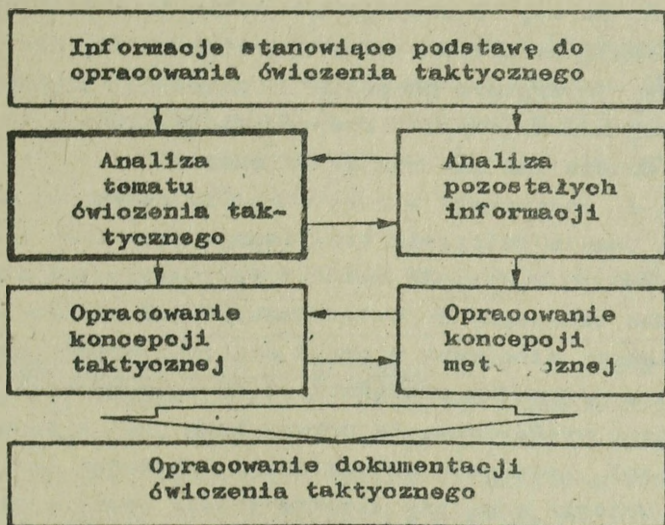
Czyli od analizy tematu ćwiczenia zaczyna się cały proces pracy umysłowej osób odpowiedzialnych za opracowanie ćwiczenia, wyprzedzając analizę pozostałych informacji.

Temat ćwiczenia taktycznego wyraża sobą główną myśl, wątek umownego

przebiegu działań bojowych w ćwiczeniu. Dlatego też rola analizy tematu ćwiczenia polega na tym, że w wyniku jej przeprowadzenia otrzymujemy odpowiedź na pytanie:

Jaki przyjąć przebieg działań bojowych w ćwiczeniu aby zrealizować zakładane cele szkoleniowe?

Jednym słowem, dzięki analizie tematu ćwiczenia taktycznego rodzi się koncepcja taktyczna jego przeprowadzenia. Obrazuje to rys. 3.

Rys.3. Schemat ideowy opracowania ćwiczenia taktycznego

Reasumując, należy stwierdzić, iż znaczenie analizy tematu ćwiczenia taktycznego w toku jego opracowania wysuwa konieczność znalezienia najlepszego, użytecznego sposobu jej przeprowadzenia. Z tego powodu, w dalszej części przedstawimy dotychczasowy sposób analizy tematu, jego niedostatki, a następnie zaproponujemy nową metodę jej prowadzenia, w oparciu o konkretne tematy ćwiczeń taktycznych.

1.3. Dotychczasowe poglądy na analizę tematu ćwiczenia taktycznego

W praktyce opracowania ćwiczeń taktycznych, zarówno kierownicy jak i autorzy wypracowali sobie własne sposoby analizowania tematów ćwiczeń. Jedni uważają, że analiza tematu polega na zrozumieniu ogólnie o co chodzi w konkretnym ćwiczeniu taktycznym. Inni są zdania, że w analizie tematu ćwiczenia, należy rozważyć nie tylko sprawy taktyczne ale i cele szkoleniowe, rodzaj ćwiczenia, skład ćwiczących, rejon a nawet skład kierownictwa ćwiczenia. Jednym słowem, na dzień dzisiejszy, różne są

wskazówki praktyków, co do sposobu analizowania tematu ćwiczenia taktycznego.

Aktualnie dostępna literatura fachowa także podpowiada wskazówki analizowania tematu ćwiczenia taktycznego.

Autorzy podręcznika "Metodyka ćwiczeń taktycznych" sugerują, że analizując temat ćwiczenia "należy uzmysłwić sobie treść tematu, tj.: charakter działań wojsk własnych i nieprzyjaciela"^{1/}. Jednakże taka rada jest nader skromna, zwłaszcza dla młodych, mało doświadczonych autorów ćwiczeń. Bo to, że uzmysłowimy sobie iż w ćwiczeniu pułk /dywizja/ ma prowadzić natarcie a nieprzyjaciel ma się bronić, nie wyczerpuje sprawy. To dopiero początek do dalszych, głębszych rozważań. Ale jak to dalej należy czynić? Podręcznik pozostawia to inwencji i doświadczeniu autora lub kierownika ćwiczenia.

Z kolei płk J. Zakrzewski w poradniku dla słuchaczy ASG WP, zaleca aby w analizie tematu ćwiczenia taktycznego określić: cel, problem, zakres i głębię tematu koncepcję metodyczno-taktyczną i strukturę ćwiczenia^{2/}. Nietrudno zauważyć, że autor zaadoptował dla analizy tematu ćwiczenia taktycznego, stosowany w pracy naukowej sposób analizy tematu naukowego. W tym przypadku wskazówki co do sposobu analizy tematu ćwiczenia jest nieco wygórowana, to znaczy brak jest w temacie danych by określić np.: cel, koncepcję metodyczną i taktyczną lub strukturę ćwiczenia. Takie wnioski mogą się skonkretyzować dopiero po analizie wszystkich informacji, stanowiących podstawę do opracowania ćwiczenia taktycznego. Dla przykładu, czy z tematu: "natarcie pułku" można powiedzieć, że jest to ćwiczenie doskonalące, pokazowe lub doświadczalne? Nie! Brak podstaw do takich wniosków z analizy tematu.

Taki stan rzeczy powoduje wiele dobrowolności w analizowaniu tematów ćwiczeń taktycznych, wpływających ujemnie na jakość opracowanych dokumentów a szczególnie na prowadzenie ćwiczeń.

Dlatego, też w praktyce opracowania ćwiczeń taktycznych sporządzone dokumenty po szczegółowej kontroli przełożonych /także przy obronie prac dyplomowych/ sugerują, że analiza tematu została pominięta lub nie w pełni przeprowadzona.

Rodzi to potrzebę znalezienia prostej i logicznej odpowiedzi na pytanie: jak analizować temat ćwiczenia taktycznego?

1.4. Pojęcie analizy tematu ćwiczenia taktycznego

Aby odpowiedzieć na uprzednio postawione pytanie, należy wyjaśnić o

1/ Metodyka ćwiczeń taktycznych. Wyd. ASG WP, Warszawa 1981, s. 34.

2/ J. Zakrzewski. Założenia metodyki opracowania prac dyplomowych w ASG WP. Wyd. ASG WP, Warszawa 1980, s. 15.

oznaczają terminy "analiza tematu ćwiczenia taktycznego" po czym sformułować pojęcie tej czynności.

ANALIZA

czynność umysłu ludzkiego, polegająca na rozłożeniu danej całości na jej elementy składowe i badaniu każdego z nich z osobna^{3/}

TEMAT

zasadnicza, podstawowa myśl, przedmiot, główny wątek^{4/}

ĆWICZENIE
TAKTYCZNE

forma organizacyjna praktycznego szkolenia oficerów, sztabów i wojsk, w ramach którego ćwiczący powinni działać zgodnie z zasadami taktycznymi, zakładającymi istnienie warunków zbliżonych do warunków rzeczywistego pola walki^{5/}

Biorąc powyższe wyjaśnienie terminów, możemy sformułować pojęcie analizy tematu ćwiczenia taktycznego:

Analiza tematu ćwiczenia taktycznego jest to praca myślowa, polegająca na rozłożeniu tematu na elementy składowe, ich zbadanie pod kątem przyjęcia umownej sytuacji bojowej, która umożliwi praktyczne działanie ćwiczących, zgodnie z zasadami taktycznymi, w warunkach zbliżonych do rzeczywistego pola walki.

2. Sposób analizy tematu ćwiczenia taktycznego

Dla uzmysłwienia sobie sposobu analizy tematu ćwiczenia taktycznego, przedstawimy kolejno warunki jej prowadzenia, następnie wskazówki o do zrozumienia terminów zawartych w temacie, po czym zgodnie z przyjętym uprzednio pojęciem analizy tematu /pkt 1.4/ pokażemy drogę praktycznego postępowania.

2.1. Warunki prowadzenia analizy tematu ćwiczenia taktycznego

Przypomnijmy, że analizę tematu ćwiczenia taktycznego prowadzi i kierownik ćwiczenia i autor /patrz pkt 1.2/. Przy czym najpierw analizuje temat kierownik ćwiczenia a następnie autor, po otrzymaniu wytycznych do opracowania ćwiczenia. Niekiedy, zwłaszcza w warunkach ograniczonego czasu, kierownik ćwiczenia analizuje temat wspólnie z autorem. Bywa też tak w praktyce, że kierownik ćwiczenia po wydaniu

3/ Słownik języka polskiego. Warszawa 1981, s. 49.

4/ Tamże, s. 491.

5/ Metodyka ćwiczeń taktycznych, s. 10.

wytycznych autorowi, nakazuje mu zameldowanie się z wnioskami, w tym także z analizy tematu ćwiczenia.

Wszystkie wymienione warianty prowadzenia analizy tematu są dopuszczalne, jednakże jak sugeruje praktyka opracowania ćwiczeń, najlepiej gdy kierownik ćwiczenia osobiście, w pierwszej kolejności dokona analizy tematu. Dzięki temu przełożony ma wyrobiony pogląd w jaki sposób przygotować i przeprowadzić ćwiczenie taktyczne, a jego wytyczne dla autora do opracowania ćwiczenia są konkretne i użyteczne.

Początkujący kierownicy i autorzy ćwiczeń taktycznych powinni w pierwszej kolejności przeanalizować temat ćwiczenia a następnie wnioski z niej wypływające porównać z wnioskami z analizy pozostałych informacji stanowiących podstawę do opracowania ćwiczenia taktycznego. Można także postąpić odwrotnie, to znaczy najpierw przeanalizować wszystkie informacje stanowiące podstawę do opracowania ćwiczenia, z wyjątkiem analizy tematu. Mając określone wnioski, dopiero dokonać analizy tematu. W obydwu przypadkach chodzi o to by analiza była głównie skierowana na temat ćwiczenia, pod kątem sformułowania koncepcji taktycznej, z zachowaniem pewnego porządku i systematyczności.

Bardziej doświadczeni kierownicy i autorzy ćwiczeń mogą analizować równocześnie wszystkie informacje, stanowiące podstawę do opracowania ćwiczenia, w tym także analizę tematu a wnioski korygować na bieżąco. Wymaga to jednak pewnej wprawy i sporej praktyki w opracowaniu ćwiczeń taktycznych.

W poradniku zajmujemy się wyłącznie analizą tematu ćwiczenia taktycznego, dla pokazania metody wykonania tej czynności, czyli jak ją przeprowadzić.

Należy pamiętać, że niezależnie od przedstawionych wyżej uwarunkowań, analiza tematu ćwiczenia taktycznego powinna się charakteryzować wręcz kompleksowym rozważeniem wszystkich elementów tematu ćwiczenia.

2.2. Zrozumienie terminów zawartych w temacie ćwiczenia taktycznego

W praktyce szkoleniowej uzelni wojskowej /jednostki, instytucji/ spotykamy różnorodne tematy ćwiczeń taktycznych.

Jedne tematy są proste, bardzo ogólnie sformułowane, np.:

- natarcie pułku;
- obrona dywizji, itp.

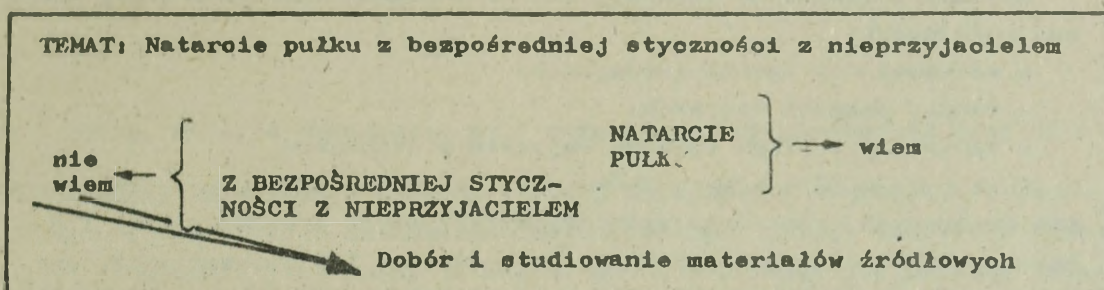
Inne są skomplikowane, szerokie, ujmujące w sobie nawet konkretne zagadnienia szkoleniowe, np.:

- natarcie pułku z rejonu wyjściowego położonego w głębi z przełamaniem silnej obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela;

- marsz DPano w warunkach początkowego okresu wojny, zajęcie rejonu wyjściowego, prowadzenie natarcia w składzie głównego zgrupowania uderzeniowego armii, walka z odwodami nieprzyjaciela, opanowanie rejonu zapewniającego wprowadzenie do bitwy kolejnego związku taktycznego.

Nawet pierwszy, pobieżny rzut oka, sugeruje wyraźnie, że temat ćwiczenia rzeczywiście wyraża sobą główną myśl w całym ćwiczeniu, wokół której wszystko się będzie toczyło.

Zanim przystąpimy do analizy tematu ćwiczenia taktycznego, najpierw powinniśmy zrozumieć poszczególne słowa tematu. To znaczy co one oznaczają, co się w nich kryje. Chodzi bowiem o to, żeby dla przykładu autor ćwiczenia, wiedział czy jego wiedza merytoryczna dotycząca tematu jest pełna lub wymaga pilnego uzupełnienia w stosownej literaturze. Obrazuje to podany niżej przykład.

Zgodnie z przyjętą uprzednio definicją, analizy tematu ćwiczenia taktycznego, przystąpimy do pokazania sposobu jej prowadzenia.

2.3. Rozłożenie tematu ćwiczenia taktycznego na elementy składowe

W każdym temacie ćwiczenia taktycznego możemy z reguły wyodrębnić trzy elementy składowe:

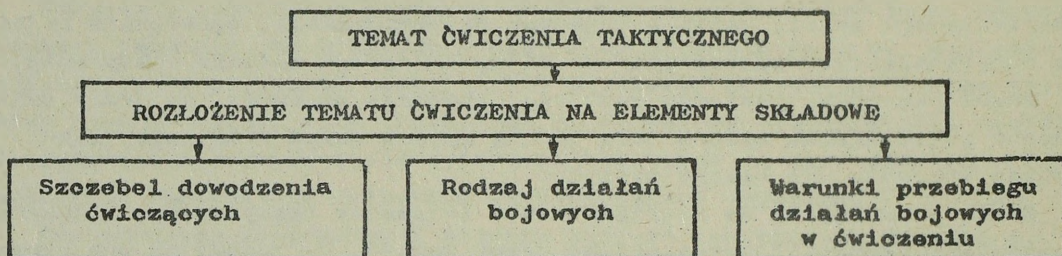
- rodzaj działań bojowych;
- szczebel dowodzenia ćwiczących;
- warunki przebiegu działań bojowych w ćwiczeniu.

Np. w temacie: "Natarcie pz z rejonu wyjściowego, położonego w głębi z przełamaniem silnej obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela", takimi elementami będą:

- rodzaj działań bojowych - natarcie;
- szczebel dowodzenia ćwiczących - pz;
- warunki przebiegu działań bojowych w ćwiczeniu:
 - natarcie z rejonu wyjściowego położonego w głębi;
 - przełamanie silnej obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela.

Niekiedy w temacie ćwiczenia nie występuje element "warunki przebiegu działań bojowych w ćwiczeniu", np.: "Natarcie pz", co nie zwalnia osób odpowiedzialnych za ćwiczenie od ich rozważania.

Powyższą czynność wyrazimy graficznie na rys. 4.

Rys.4. Elementy składowe tematu ćwiczenia taktycznego

Następnie rozważymy elementy składowe tematu ćwiczenia w następującej kolejności:

- szczebel dowodzenia ćwiczących;
- rodzaj działań bojowych;
- warunki przebiegu działań bojowych w ćwiczeniu.

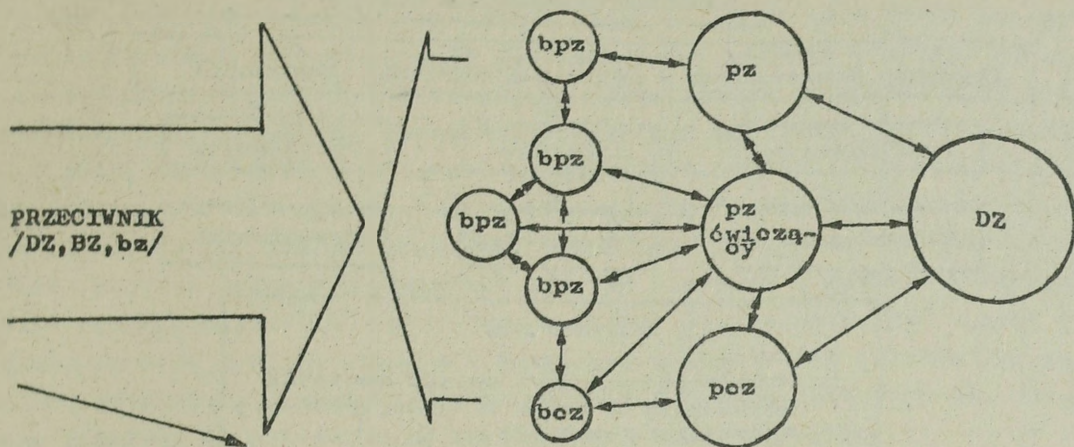
Taka kolejność wynika z faktu, że bez analizowania szczebla dowodzenia ćwiczących, pozostałe elementy byłyby czymś abstrakcyjnym. Tym bardziej, że podmiotem działania jest oddział lub związek taktyczny, który prowadzi natarcie, broni się, maszeruje, itd.

2.4. Analiza szczebla dowodzenia ćwiczących

Na wstępie należy zaznaczyć, że dowodzenie w działaniach bojowych odbywa się z reguły w istniejących strukturach organizacyjnych pododdziałów, oddziałów i związków taktycznych. Dla przykładu, pułk prowadzi działania bojowe w składzie dywizji, ma swoich sąsiadów w przodzie, na skrzydłach, z tyłu. Są także podwładni, czyli bataliony, kompanie. Między nimi istnieje obieg informacji decyzyjnej, wykonawczej, sprawozdawczej, itd., wynikającej z dowodzenia w walce. Podobnie powinno być w ćwiczeniach taktycznych. Obrazuje to poniższy rysunek 5.

Czyli, analizując szczebel dowodzenia ćwiczących wynikający z tematu ćwiczenia taktycznego, powinniśmy ustalić miejsce ćwiczącego szczebla dowodzenia w ugrupowaniu przelożonego i w związku z tym odpowiedzieć na pytanie: jakie w ćwiczeniu przyjął szczeble dowodzenia:

- przelożonego;
- sąsiadów;
- podwładnych.

Rys.5. Miejsce ćwiczącego pz w strukturze organizacyjnej dywizji

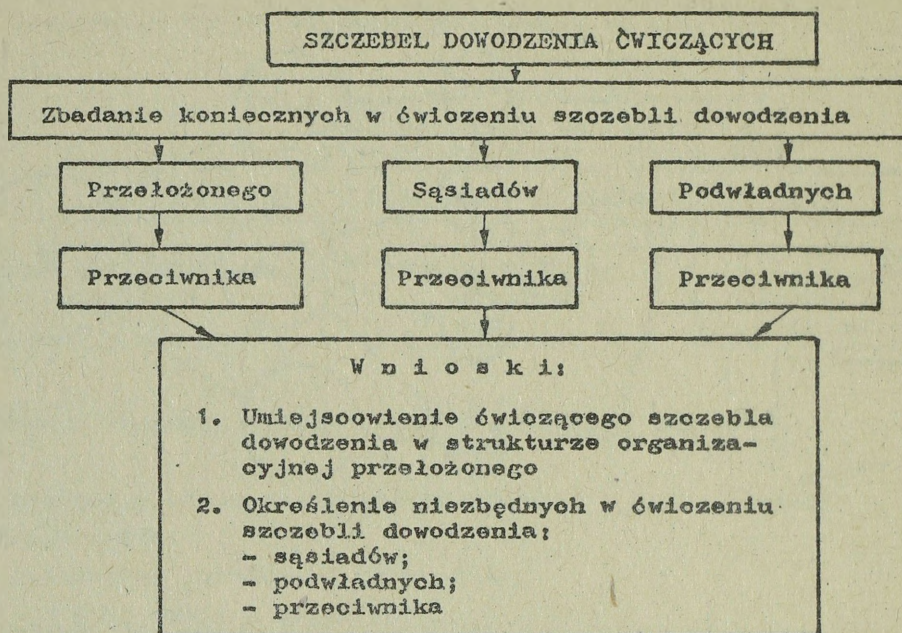
Pozwoli to zapewnić konieczny obieg informacji, wynikający z dowodzenia w ćwiczebnych działaniach bojowych. Np.: jeżeli ćwiczącym szczeblem dowodzenia jest pułk, to należy zastanowić się, czy przyjąć szczeble dowodzenia

- przełożonego - dywizję czy armię;
- sąsiadów - pułk czy batalion;
- podwładnych - batalion czy kompanię?

W zasadzie staramy się przyjąć powyższe szczeble dowodzenia, w minimalnym co do potrzeb zakresie.

Rozważyć należy także, jakie przyjąć w ćwiczeniu szczeble dowodzenia przeciwnika, stosownie do szczebli dowodzenia wojsk własnych. Potrzeba taka wynika z tego, że walka jest starciem zbrojnym przeciwnych stron. Wobec tego zawsze, ćwiczący pułk czy dywizja będzie miała do czynienia z przeciwnikiem naziemnym i powietrznym. W podanym wyżej przykładzie, gdy ćwiczącym szczeblem dowodzenia jest pułk, trzeba przyjąć szczeble dowodzenia przeciwnika, w stosunku do szczebli dowodzenia wojsk własnych: przełożonego, sąsiadów i podwładnych.

Analiza szczebla dowodzenia ćwiczących, której schematyczne ujęcie przedstawia rys. 6, daje nam wnioski sugerujące ramy szczebli dowodzenia przełożonego, sąsiadów, podwładnych i przeciwnika, wśród których umiejscowimy ćwiczący szczebel dowodzenia /pułk, dywizję/ w ćwiczeniu taktycznym.

Rys.6. Analiza szczebla dowodzenia ćwiczących

Wnioski z analizy szczebla dowodzenia ćwiczących determinują zakres rozważań w czasie analizy rodzaju działań bojowych, wynikającego z tematu ćwiczenia taktycznego.

2.5. Analiza rodzaju działań bojowych

Przystępując do analizy rodzaju działań bojowych, wynikających z tematu ćwiczenia taktycznego, wiemy już kto, np.: prowadzi natarcie lub się broni. Czyli nasza uwaga powinna być skupiona na zbudowaniu stosownej sytuacji bojowej, w której ćwiczący oddział lub związek taktyczny, będzie realizował cele szkoleniowe ćwiczenia taktycznego. Dlatego rozważania związane z rodzajem działań bojowych winny dotyczyć całego kompleksu przedsięwzięć taktycznych, mających swój początek i zakończenie, a także bazy informacyjnej, umożliwiającej ćwiczącym rozwiązywanie problemów w toku przygotowania i prowadzenia walki. Taka baza informacji dla ćwiczących będzie spełniać oczekiwania zawarte w zagadnieniach szkoleniowych, które wynikają z tematu ćwiczenia.

Sposób postępowania w toku analizy rodzaju działań bojowych zawartych w temacie ćwiczenia, jak wykazuje praktyka opracowania ćwiczeń jest różny. Jedni autorzy uważają, że w pierwszej kolejności należy rozważyć zadanie bojowe ćwiczącego np. pułku, po czym dopiero zasta-

nowić się nad działaniem przeciwnika, zadaniem i zamiarem przełożonego /w tym przypadku dywizji/, sąsiadami, itp. Jednakże taka droga postępowania, prowadzi, zwłaszcza mało doświadczonych autorów ćwiczeń, do budowania sztucznych zamiarów stron, nieodpowiednich zadań bojowych oraz "udziwnionego" działania przeciwnika. Dlatego też lepiej jest rozpocząć pracę od początku, to znaczy najpierw rozważyć w jakim momencie wojny umiejscowić ćwiczebną sytuację bojową, jak "ustawić" walczące ze sobą strony czyli, przyjęc położenie wyjściowe. Następnie sformułować zadania bojowe, zamiary przeciwnika i wojsk własnych i dopiero wtedy określić zadanie bojowe dla ćwiczącego szczebla dowodzenia. Taki sposób pracy pozwala spełnić wymagania dotyczące przyjmowania silnego przeciwnika, umiejętnie wykorzystującego warunki terenowe oraz zapewnić ćwiczącym podstawy do podejmowania uzasadnionej decyzji w walce.

Dla ułatwienia pracy w czasie analizy rodzaju działań bojowych, trzeba postawić szereg prostych, kolejno po sobie następujących pytań i dokonać próby znalezienia odpowiedzi.

W pierwszej kolejności należy zastanowić się w jakim okresie umiejscowimy sytuację bojową. Czy będzie to początek -- okres wojny, czy w czasie jej trwania, czy jeszcze przed wybuchem wojny?

Po wybraniu jednego z proponowanych wariantów, rozważenia wymaga położenie wyjściowe stron. Biorąc pod uwagę aktualną sytuację polityczno-militarną SZ PRL dokonujemy ustalenia czy działania bojowe toczą się na naszym terytorium czy poza jego granicami?

Następnie należy rozważyć co robi strona przeciwna czyli "umowny nieprzyjaciel". Czy prowadzi natarcie, broni się, maszeruje lub jest w rejonie ześrodkowania?

Z kolei powinno się przemyśleć jak w stosunku do przeciwnika ustawić działanie wojsk własnych, głównie szczebla dowodzenia przełożonego. Czy jest w styczności z przeciwnikiem, prowadzi natarcie, broni się, maszeruje, zajmuje rejon wyjściowy bądź jest w rejonie ześrodkowania?

W następnej kolejności wyjaśnienia wymaga zamiar strony przeciwnej w ówczesnym czasie oraz zamiar przełożonego wojsk własnych. To znaczy, gdzie strony wykonują główne uderzenie /skupiają główny wysiłek obrony/, jakimi siłami realizują poszczególne części zadania bojowego /bliższego, następnego, dnia/, itd.

Na tej podstawie określamy jakie zadania bojowe będą realizowali ćwiczący oraz sąsiednie oddziały i związki taktyczne.

W dalszej kolejności winno się rozpatrzyć w jakim miejscu i w jakim czasie ćwiczący szczebel dowodzenia będzie przygotowywał walkę po otrzymaniu zadania bojowego. Czy w marszu do rejonu wyjściowego, czy w rejo-

nie wyjściowym, czy w trakcie realizacji uprzednio postawionego zadania bojowego?

Podobnie, rozważenia wymaga, ile i jakie sytuacje "dynamiczne" należałoby rozegrać, w toku prowadzenia walki. Dotyczy to zwłaszcza odpierania kontrataków, wprowadzenia do walki drugiego rzutu, odtwarzania odwodów, wysyłania oddziałów wydzielonych lub wykonania kontrataków, wyjście z okrążenia, itp.

W zakończeniu naszych rozważań trzeba określić w jakim momencie walki zakończyć ćwiczenie. Czy po wyjściu na określoną rubież, po złożeniu meldunku o wykonaniu zadania bojowego bądź zajęciu nakazanego rejonu?

Efektem końcowym analizy rodzaju działań bojowych wynikającym z tematu ćwiczenia, powinien być rysunek na kartce papieru /kalce położonej na mapie/ idei przebiegu walki w ćwiczeniu.

Analizę rodzaju działań bojowych przedstawia rys. 7.

2.6. Analiza warunków przebiegu działań bojowych

Analizując warunki przebiegu działań bojowych z ówcozeń zawarte w temacie powinniśmy sobie odpowiedzieć na pytanie: jakie wymagania przyjmą w umownej sytuacji bojowej aby spełnić cel szkoleniowy tematu.

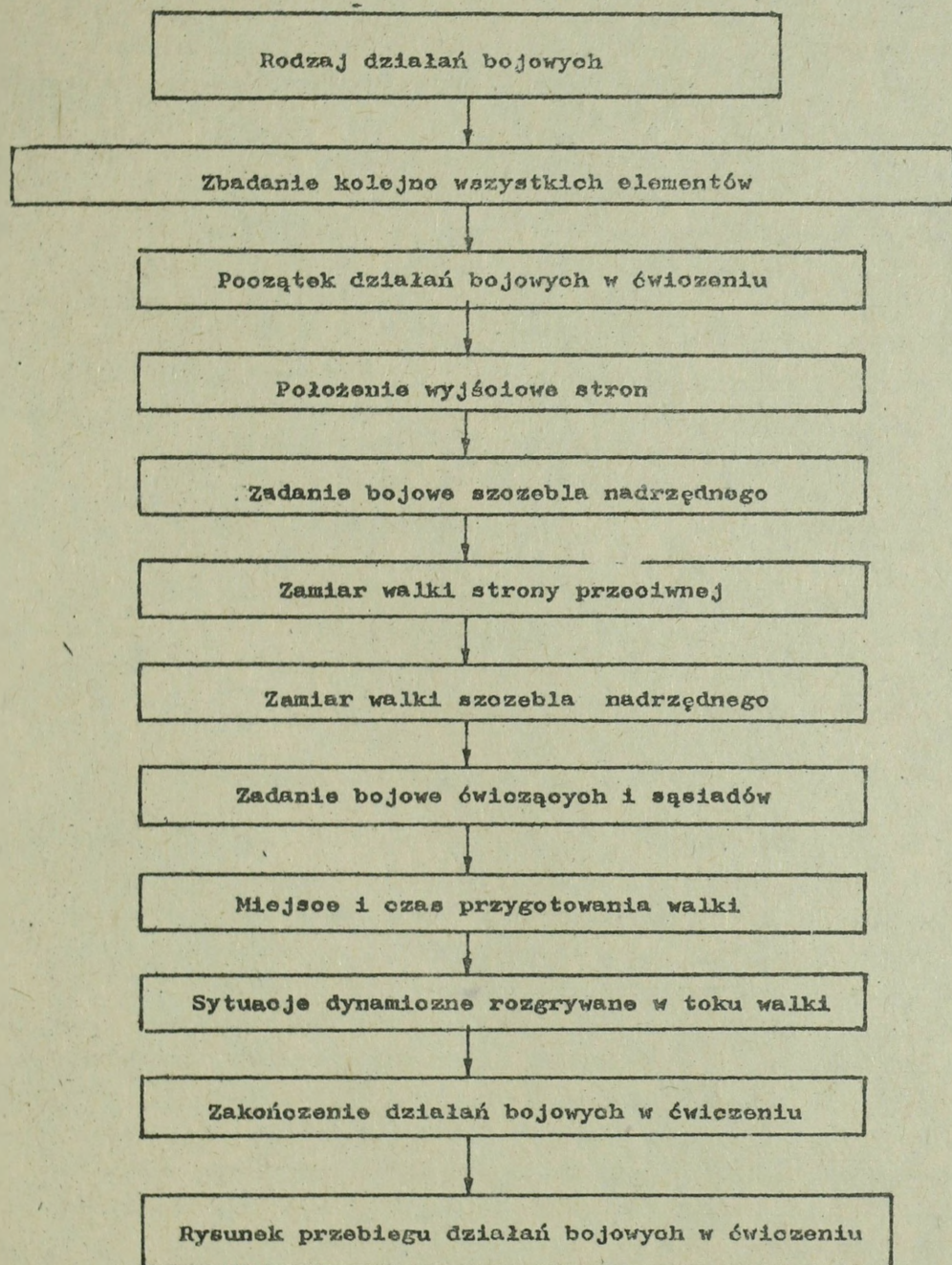
Np. w temacie ćwiczenia: Natarcie pz z rejonu wyjściowego w głębi, z przełamaniem silnej obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela, powinniśmy przeanalizować obydwie elementy:

- natarcie z rejonu wyjściowego położonego w głębi;
- przełamanie silnej obrony ppanc nieprzyjaciela.

Czyli, rozważyć, co to znaczy prowadzi natarcie z rejonu wyjściowego a zwłaszcza wielkość rejonu i odległość od przedniego skraju, drogi marszu, możliwe oddziaływanie nieprzyjaciela wszystkimi swoimi środkami, osłonę podejścia, itp.

Podobnie należy przeanalizować: co to znaczy przełamanie silnej obrony ppanc nieprzyjaciela, a szczególnie jego czas na organizację obrony, wykorzystanie sił i środków, zwłaszcza ppanc, na przednim skraju i w głębi, wymogi dla wojsk własnych dla uzyskania danych z rozpoznania o obiektach, zabezpieczeniu inżynieryjnym i tyłowym oraz potrzeby uzyskania wysokiej przewagi nad nieprzyjacielem w siłach i środkach.

W efekcie mamy podstawę do maksymalnego urealnienia, czyli zbliżenia do warunków rzeczywistych, przyjętej poprzednio, po analizie szczególnie dowodzenia ćwiczących i rodzaju działań bojowych, umownej sytuacji bojowej w ćwiczeniu taktycznym. Odpowiednie informacje powinniśmy przedstawić na rysunku /patrz pkt 2.5/ zarówno po stronie wojsk własnych jak i nieprzyjaciela.

Rys.7. Analiza rodzaju działań bojowych

Jednakże analiza nakazanych w terenie warunków przebiegu działań bojowych w ćwiczeniu, nie wyczerpuje zagadnienia. Bowiern z praktyki prowadzenia ćwiczeń taktycznych wynika, że konieczne jest także rozważenie innych czynników składających się na całość warunków przebiegu działań bojowych w ćwiczeniu. Dotyczy to rozważenia takich momentów:

- czy działania bojowe prowadzone w ćwiczeniu będą z użyciem broni jądrowej czy konwencjonalnej;
- czy warunki atmosferyczne takie jak w dniach ćwiczenia czy założyć umowne, np. temperatura, kierunek wiatru, itp.;
- czy przyjęć etat ćwiczebny oddziału, związku taktycznego czy rzeczywisty;
- jaką przyjęć strukturę organizacyjną umownego przeciwnika;
- jaki przyjęć procent ukończenia wojsk własnych i przeciwnika;
- w jakim terenie powinno przebiegać ćwiczenie /lesisto-jeziorny, górzysty, zurbanizowany, nizinny, itp./;
- sposoby przechodzenia wojsk do natarcia /obrony/;
- inne/w zależności od potrzeb/.

Z przeprowadzonej analizy warunków przebiegu działań bojowych w ćwiczeniu, której schematyczne ujęcie przedstawia rys. 8, wynikają wnioski co do przyjęcia konkretnych ustaleń, maksymalnie urealnających ćwiczenie taktyczne.

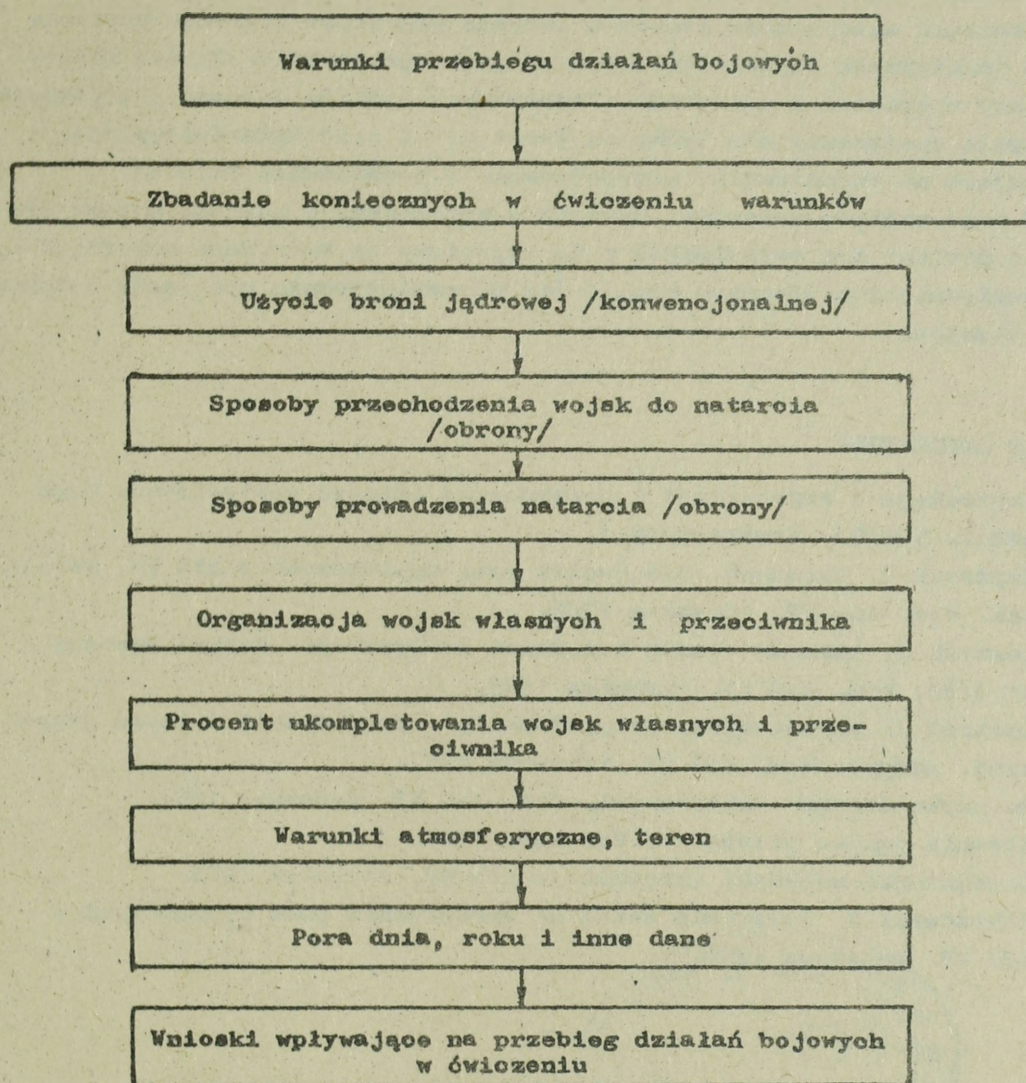
2.7. Wnioski z analizy tematu ćwiczenia taktycznego

Analiza tematu ćwiczenia taktycznego, według zaproponowanego uprzednio sposobu, umożliwi uzyskanie wniosków dotyczących:

- umiejscowienia ćwiczącego szczebla dowodzenia w strukturze organizacyjnej przełożonego z określeniem niezbędnych szczebli dowodzenia: sąsiadów, podwładnych oraz przeciwnika;
- przebiegu działań bojowych w ćwiczeniu od momentu ich rozpoczęcia do zakończenia, zapewniających realizację głównych zagadnień szkoleniowych, wynikających z tematu;
- przyjęcia w ćwiczeniu warunków przebiegu działań bojowych: prowadzenia walki, sposobów przechodzenia wojsk do natarcia /obrony/, organizacji wojsk własnych i przeciwnika, ich ukończenia, pory roku, dnia, itp. /

Uzyskane wnioski z analizy tematu ćwiczenia taktycznego zapisane w notatniku /wyrażone graficznie na kartce papieru lub kalce położonej

6/ Układ analizy tematu ćwiczenia taktycznego przedstawia załącznik 1.

Rys.8. Analiza warunków przebiegu działań bojowych

na mapie/ ukierunkowują zarówno kierownika ćwiczenia jak i autora do analizy pozostałych informacji stanowiących podstawę do opracowania ćwiczenia^{7/}.

7/ Przykład analizy konkretnego tematu ćwiczenia taktycznego przedstawia załącznik 2.

ZAKOŃCZENIE

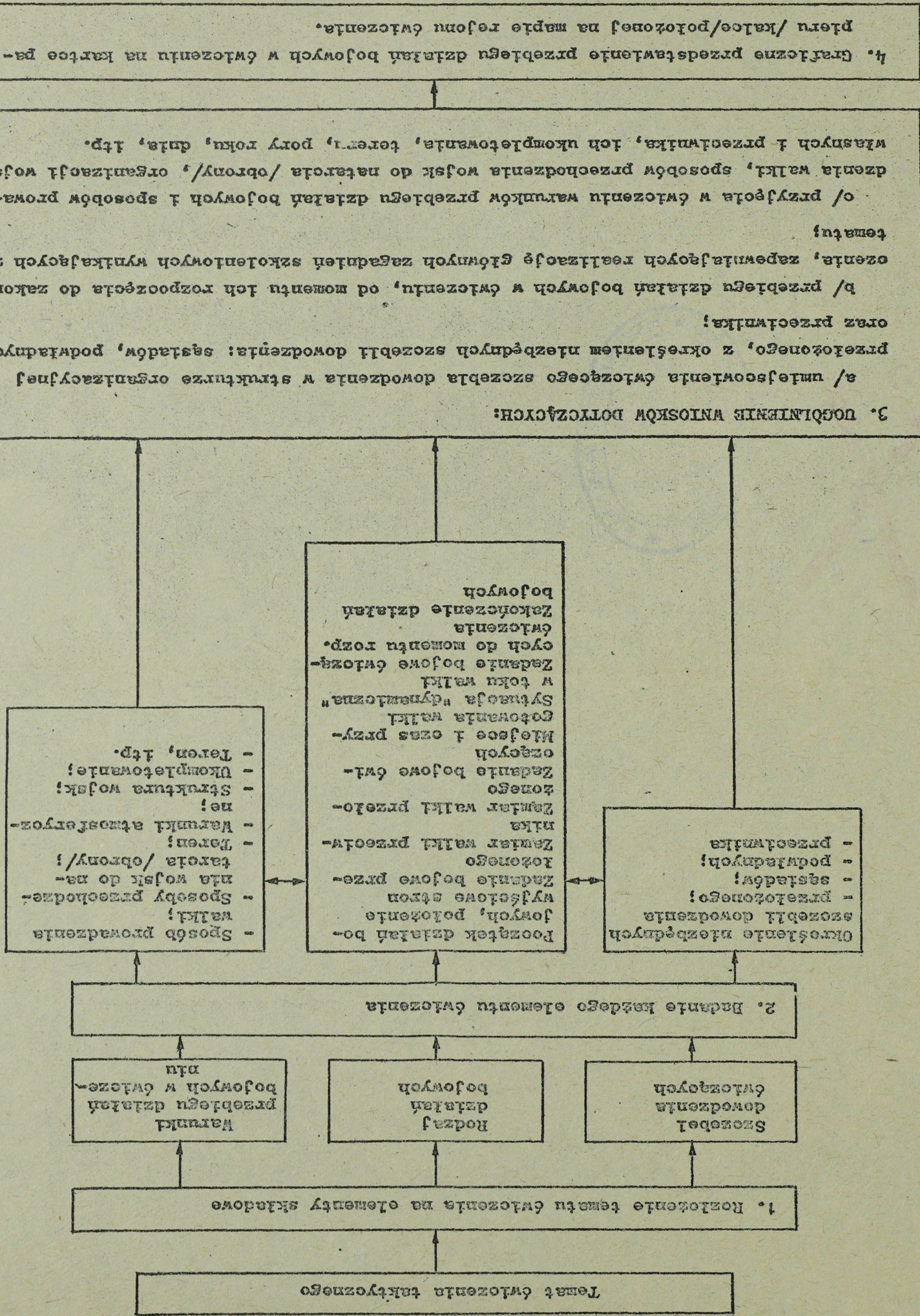
Przedstawiona w poradniku analiza tematu ćwiczenia taktycznego, w przekonaniu autora może stanowić jedynie wskazanie kierunku myślenia osób funkcyjnych odpowiedzialnych za jego opracowanie. Bowiem wielo-stronny charakter i złożoność różnorodnych tematów ćwiczeń taktycznych, wymagają spojrzenia nie tylko na temat ale i pozostałe informacje, rzutujące na opracowanie, przygotowanie i prowadzenie ćwiczeń.

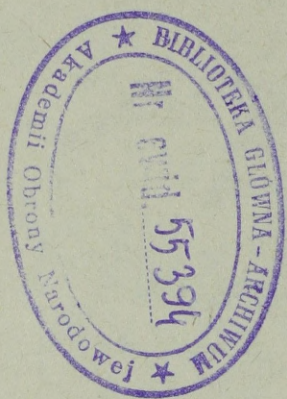
Z tego względu wskazówki zawarte w poradniku, w zamysle autora stanowią dla czytelników próg wyjściowy do twórczego rozwinięcia, z uwzględnieniem własnych możliwości w rozwiązywaniu problemów ćwiczeń taktycznych.

WYKAZ LITERATURY

1. Instrukcja o organizacji i prowadzeniu ćwiczeń taktycznych. Sygn. Szkol. 520/76. Warszawa 1976.
2. Izydorek W. Metodyka opracowania prac dyplomowych w ASG WP. Poradnik. Wyd. ASG WP. Warszawa 1986.
3. Łazarek J. Analiza tematu ćwiczenia taktycznego. Zeszyt Naukowy nr 3/85. Wyd. ASG WP. Warszawa 1985.
4. Łazarek J. Opracowanie, przygotowanie i prowadzenie ćwiczeń grupowych. Skrypt. Wyd. ASG WP. Warszawa 1987.
5. Metodyka ćwiczeń taktycznych. Wyd. ASG WP. Warszawa 1981.
6. Słownik języka polskiego. Warszawa 1981.
7. Zagadnienia metodyki nauczania w ASG WP. Warszawa 1985.
8. Zakrzewski J. Założenie metodyki opracowania prac dyplomowych w ASG WP. Warszawa 1980.

UKŁAD ANALIZY TEMATU Cwiczenia TAKTYCZNEGO

PRZYKŁAD ANALIZY TEMATU ĆWICZENIA TAKTYCZNEGO

W dniu 10.03 autor ćwiczenia otrzymał od przełożonego następujące wytyczne:

1. Temat: Natarcie pz z rejonu wyjściowego położonego w głębi z przełamaniem silnej obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela.
 2. Rodzaj ćwiczenia: ćwiczenie dowódczo-sztabowe - gra wojenna.
 3. Ogólne cele ćwiczenia:
 - a/ uozyć ćwiczących rozwiązywania problemów przygotowania i prowadzenia walki metodą równoległą, zgodnie z nowym regulaminem walki;
 - b/ doskonalić pracę ćwiczących na dokumentach bojowych z wykorzystaniem środków łączności.
 4. Główne zagadnienia szkoleniowe:
 - a/ przygotowanie natarcia pz z rejonu wyjściowego położonego w głębi;
 - b/ kierowanie marszem pułku na rubież ataku;
 - c/ przełamanie kompanijnego punktu oporu;
 - d/ odparcie kontrataku odwodu brygady nieprzyjaciela;
 - e/ wprowadzenie drugiego rzutu pułku;
 - f/ wysłanie oddziału wydzielonego pułku dla uchwycenia ważnej rubieży terenowej, zapewniającej wprowadzenie do walki drugiego rzutu dywizji.
 5. Czas ćwiczenia: 1,5 doby.
 6. Termin ćwiczenia: 15.05 - 16.05.
 7. Skład ćwiczących: dowództwo, sztab, szefowie rodzajów wojsk i służb 1 pz.
 8. Miejsce ćwiczenia: ośrodek szkolenia w budynku sztabu, teren.
 9. Termin opracowania dokumentacji ćwiczenia: 15.04.
 10. W ćwiczeniu przewidzieć pracę ćwiczących w terenie /rekonesans, stawianie zadań, kierowanie walką/.
 11. Do wyjazdu w teren na rekonesans punktów pracy wykorzystać UAZ, z limitem 100 km.
 12. Za pięć dni zameldować się z wnioskami z analizy tematu i wytycznych dla przedyskutowania koncepcji metodyczno-taktycznej ćwiczenia.
- W dniu 11.03 autor przystąpił do analizy tematu ćwiczenia i wytycznych przełożonego.

Proponowana treść analizy tematu ówiozenia taktycznego

Temat ówiozenia: "Natarcie pz z rejonu wyjściowego położonego w głębi, z przełamaniem silnej obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela" rozkładamy na elementy składowe:

- szczebel dowodzenia ówiozących - pz;
- rodzaj działań bojowych - natarcie;
- warunki przebiegu działań bojowych w ówiozeniu
 - natarcie z rejonu wyjściowego położonego w głębi;
 - przełamanie silnej obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela.

Rozważymy kolejno elementy składowe tematu ówiozenia.

Szczebel dowodzenia ówiozący - pz

Pytania:

1. Jakie w ówiozeniu przyjąć szczeble dowodzenia przełożonego, sąsiadów i podwładnych?

2. Jakie w ówiozeniu przyjąć szczeble dowodzenia przeciwnika?

W ówiozeniu taktycznym pz, najwyższym szczeblem dowodzenia będzie jego dowództwo wraz ze sztabem oraz szefami rodzajów wojsk i służb.

Ponieważ pułk na współczesnym polu walki w toku natarcia realizuje zwykle zadania bojowe w strukturze macierzystej dywizji /DZ, DPanc/, współdziałając z sąsiednimi pułkami, należy w ówiozeniu przyjąć strukturę dywizji, określić sąsiadów ówiożącego pułku i podległe mu pododdziały.

Dzięki temu zapewnimy obieg informacji dowodzenia ówiożącego pz w okresie przygotowania i prowadzenia natarcia.

Ówiozący pz będzie organizował natarcie na podstawie zadania bojowego postawionego przez dowódcę dywizji. W tej roli wystąpi w ówiozeniu kierownik ówiozenia z niezbędną grupą operacyjną. Aby sformułować zadanie bojowe dla ówiożącego pułku i sąsiednich pułków konieczne jest sformułowanie zadania bojowego dla dywizji i opracowanie decyzji dowódcy dywizji.

Szczebel dowodzenia sąsiadów można ograniczyć do szczebla pułków z macierzystej dywizji, gdyby ówiozący pułk prowadził natarcie w środku zgrupowania uderzeniowego, składającego się z trzech pułków. Można także przyjąć, w zależności od warunków terenowych rejonu ówiozenia, że ówiozący pz będzie działał na skrzydle zgrupowania uderzeniowego dywizji. Wówczas sąsiadem pułku ówiożącego, będzie pułk z sąsiedniej dywizji /na prawo lub na lewo od ówiożącego pułku/.

Natomiast szczebel dowodzenia podwładnych ówiożącego pułku ze względu na konieczność obiegu informacji decyzyjno-wykonawczej można ograniczyć do pododdziału, tj. batalionu /dywizjonu/, kompanii /baterii/.

Przeciwnikiem ćwiczącego pułku będzie brygada nieprzyjaciela. Jednakże decyzja dowódcy dywizji wojsk własnych, powinna uwzględniać zamiar dowódcy dywizji nieprzyjaciela. Dlatego też po stronie przeciwnej w ćwiczeniu należy przyjąć szczebel dowodzenia dywizji /DZ lub DPano/ NATO - jako najwyższy i opracować graficznie jej zadanie bojowe i decyzję dowódcy. Ponieważ pododdziały wojsk własnych w toku ćwiczenia będą w styczności bojowej z przeciwnikiem, należy przyjąć odpowiedni najniższy jego szczebel dowodzenia. Takim szczeblem dowodzenia dla pododdziałów wojsk własnych, będą bataliony i kompanie brygady przeciwnika.

Wnioski:

1. W ćwiczeniu pz będzie prowadził natarcie w składzie macierzystej DZ /DPano/.
2. W ćwiczeniu przyjmimy szczeble dowodzenia:
 - sąsiadów - pułki macierzystej dywizji, ewentualnie pułk z sąsiedniej dywizji;
 - podwładnych - batalion - kompania;
 - po stronie przeciwnika - dywizję NATO /DZ lub DPano/ do szczebla pododdziału /batalion - kompania/.

Rodzaj działań bojowych - natarcie

Pytania:

1. Jaki przyjąć w ćwiczeniu początek działań bojowych?
2. Jakie przyjąć położenie wyjściowe stron?
3. Jakie przyjąć zadanie bojowe przełożonego /dywizji/?
4. Na czym polega zamiar walki przeciwnika /dywizji/?
5. Jaki jest zamiar walki przełożonego /dywizji/?
6. Jakie sformułować zadania bojowe dla ćwiczącego pz i sąsiednich pułków?
7. W jakim miejscu i czasie ćwiczący pz będzie przygotowywał /organizował/ natarcie?
8. Jakie sytuacje "dynamiczne" rozegrać w toku ćwiczenia pz?
9. Jakie zadanie bojowe będzie realizował ćwiczący pz do momentu rozpoczęcia ćwiczenia?
10. W którym momencie walki zakończyć działanie ćwiczącego pz?

Natarcie pz może rozpocząć się w początkowym okresie wojny lub w trakcie jej trwania. W pierwszym przypadku wymagałoby to, biorąc pod uwagę aktualne warunki polityczno-militarne, przeprowadzenia ćwiczenia na terytorium NRD. Jednakże w ćwiczeniu przewidywane są punkty pracy w terenie /rekonesans, kierowanie walką/, co sugeruje przyjęcie sytuacji bojowej z okresu trwania wojny na terytorium PRL lub przyjęcie

umowną granicę między NRD a RFN na Odrze, a dywizję przed wybuchem wojny przegrupować i podporządkować armii osłonowej na terenie NRD.

Konstruując ogólne położenie stron w ówczesnym ćwiczeniu można przyjąć, że dywizja zmechanizowana przeciwnika w wyniku poniesionych strat w natarciu, zaangażowania w walce swoich odwodów, bez możliwości ich szybkiego odtworzenia, całością sił przechodzi do obrony na opanowanej rubieży terenowej, celem odtworzenia zdolności bojowej i przygotowania się do dalszych działań.

Natomiast dywizja zmechanizowana wojsk własnych może być w trakcie zajmowania rejonu wyjściowego do natarcia lub znajdować się częścią sił w styczności bojowej z przeciwnikiem, mając w drugim rzucie pozostałe siły.

Ćwiczący pz może znajdować się w marszu do rejonu ześrodkowania, w rejonie ześrodkowania, w trakcie wykonywania kontrataku lub w rejonie obrony.

Nakazane w temacie natarcie z rejonu wyjściowego położonego w głębi z przełamaniem silnej obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela sugeruje przyjęcie, że ćwiczący pz już znajduje się w rejonie ześrodkowania dywizji, zajmującej rejon wyjściowy do natarcia.

Zadanie bojowe dywizji przeciwnika może polegać na utrzymaniu opanowanego rejonu i niedopuszczenia do przerwania się naszych wojsk w głąb swojego ugrupowania.

Z kolei zadanie bojowe dywizji zmechanizowanej wojsk własnych może się sprowadzać do przełamania obrony przeciwnika na wąskim odcinku, rozbitcia odwodów brygady i dywizji i opanowanie rejonu zapewniającego dogodnie rozwinięcie działań przez kolejny związek taktyczny.

W tym celu strony ówczesne mogą przyjąć stosowne zamiary walki.

DZ przeciwnika siłami trzech brygad w pierwszym rzucie broni opanowanego rejonu. Do odwodu dywizji, jej dowódca wyprowadza w godzinach nocnych do dwóch batalionów /bz, bcz/, które użyje do kontrataku w trakcie walki o utrzymanie pierwszej pozycji. Brygady będą miały w pierwszym rzucie po dwa bataliony, broniące pierwszej pozycji oraz odwody, w sile do jednej-dwóch kompanii, które zostaną użyte do obsadzenia drugiej pozycji obrony na najważniejszych kierunkach lub kontrataków.

DZ wojsk własnych, siłami dwóch pułków w pierwszym rzucie /w tym pz ćwiczący/ dokona przełamania obrony bz przeciwnika, odeprze kontratak odwodu dywizji siłami jednego pułku /nie ćwiczącego/, po czym po wprowadzeniu kolejnych pułków, przełamie ostatecznie obronę brygady i opanuje rejon na głębokość zadania dnia.

Zadanie bojowe ćwiczącego pułku polegałoby na przełamaniu, wspólnie

z sąsiednim pułkiem, obrony bz przeciwnika, po czym we współdziałaniu z kolejnym pułkiem - rozbiocie odwodów w głębi obrony.

W przodzie, na kierunku natarcia pierwszego rzutu dywizji, pułk w styczności z przeciwnikiem, siłami trzech batalionów w pierwszym rzucie załamałby natarcie BZ, mając w odwodzie kpz.

Sąsiedni pułk z innej dywizji /na prawo lub na lewo od ćwiczącego pułku/ mógłby przełamywać obronę kz przeciwnika, a następnie rozwijać natarcie dla rozbięcia odwodów brygadowych. Pułk do natarcia może przejść z drugiego rzutu dywizji, będącej w styczności z przeciwnikiem.

Z tematu ćwiczenia wynikają główne zagadnienia szkoleniowe, a mianowicie:

- przygotowanie natarcia z rejonu wyjściowego położonego w głębi;
- prowadzenie natarcia z przełamaniem silnej obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela, rzutujące na przebieg działań bojowych w ćwiczeniu.

Przygotowanie /zorganizowanie/ natarcia pz powinno się odbyć w rejonie wyjściowym, w godzinach popołudniowych pierwszego dnia ćwiczenia, po otrzymaniu z kierownictwa ćwiczenia rozkazu bojowego. Ćwiczący na podstawie danych z założenia taktycznego oraz informacji zebranych z "podgrywki" podejmują decyzję, postawią zadania bojowe, zorganizują współdziałanie oraz dowodzenie na okres natarcia pułku.

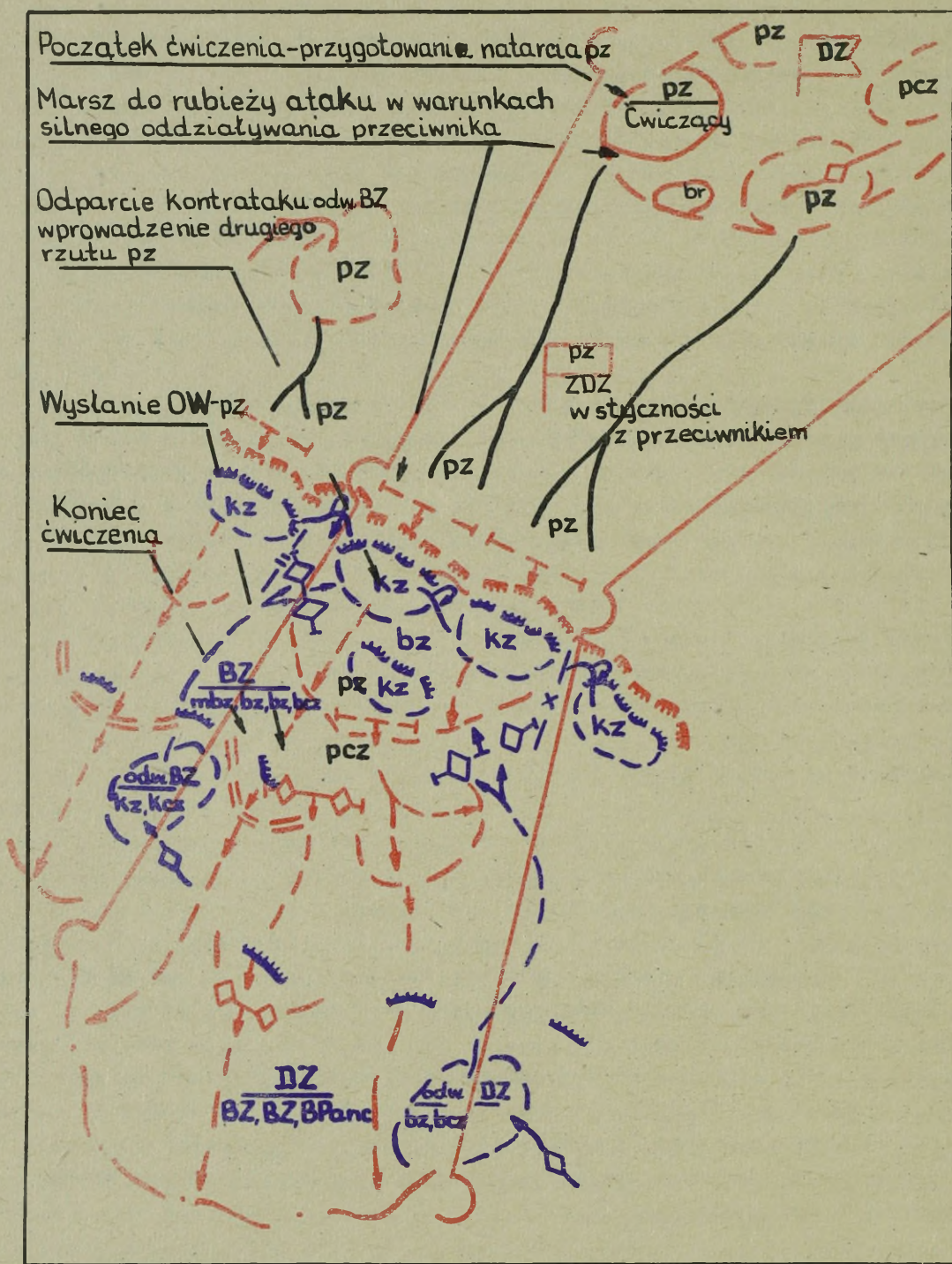
W dniu następnym w toku kierowania walką pułku należy rozegrać sytuacje dynamiczne:

- marsz pz na rubież ataku w warunkach silnego oddziaływania przeciwnika;
- atak i walka z ośłowymi punktami oporu przeciwnika;
- odparcie kontrataku odwodu brygady;
- wprowadzenie drugiego rzutu pułku;
- wysłanie OW - pz dla uchwycenia ważnej rubieży terenowej.

Do czasu rozpoczęcia natarcia, pododdziały ćwiczącego pz powinny realizować poprzednie zadanie związane z zajęciem rejonu wyjściowego i odtworzeniem zdolności bojowej.

Ćwiczenie powinno się zakończyć pod koniec drugiego dnia, po złożeniu przez dowódcę pz meldunku bojowego do sztabu dywizji /kierownictwa ćwiczenia/ o wykonaniu zadania następnego.

Przeprowadzone rozważania sugerują przyjęcie rysunku przebiegu działań bojowych w ćwiczeniu /rys. 9/.

Rys.9. Przebieg działań bojowych w ćwiczeniu pz na temat: "Natarcie pz z rejonu wyjściowego położonego w głębi z przełamaniem silnej obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela".

Warunki przebiegu działań bojowych w temacie ćwiczenia:

- natarcie z rejonu wyjściowego położonego w głębi;
- przełamanie silnej obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela.

Pytanie 1. Jakie wymagania wynikają z warunków zawartych w temacie na przebieg działań bojowych w ćwiczeniu?

2. Czy działania bojowe będą prowadzone z użyciem broni jądrowej czy konwencjonalnej?

3. Jaką przyjąć organizację wojsk własnych i przeciwnika

4. Jaki przyjąć procent ukompletowania wojsk własnych i przeciwnika?

5. Jakie przyjąć warunki atmosferyczne, terenowe, porę roku i dnia?

Aby przebieg działań bojowych w ćwiczeniu spełniał wymogi zawarte w temacie, a mianowicie:

- natarcie z rejonu wyjściowego położonego w głębi;
- przełamanie silnej obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela konieczne jest spełnienie kilku wymogów.

Rejon wyjściowy pułku do natarcia powinien się znajdować w odległości 20-40 km od rubieży ataku, zapewniający dogodny rozmieszczenie pododdziałów. Źwierzając należy rozmieścić w przedniej części rejonu ześrodkowania dywizji, tak by z niego prowadziły dwie dobre drogi do rubieży ataku pułku.

Przełamanie silnej obrony przeciwpancernej nieprzyjaciela wymaga przyjęcia, że przeciwnik miał kilkanaście godzin na jej zorganizowanie, a obrona oparta o dogodne punkty terenowe, bez możliwości jej obejścia. W ośrołowych punktach oporu nieprzyjaciela powinny być ozołgi, wyrzutnie PPK a w lukach, na skrzydłach i na przednim skraju grupy min, pola minowe i zapory inżynieryjne. W głębi obrony należy pokazać siły i środki mogące oddziaływać na nasze wojska maszerujące do ataku: zespoły rozpoznawczo-uderzeniowe, śmigłowe ppanc, wyrzutnie do minowania narzutowego. Obiekty te powinny być rozpoznane siłami dywizji i pułku w styczności z nieprzyjacielem a dane dostarczone ćwiczącym przez zespół podgrywający.

Aby ćwiczący pułk mógł przełamać obronę nieprzyjaciela, należy zawęzić szerokość pasa natarcia do szerokości kompanijnego punktu oporu przeciwnika, a głębokość zadań bojowych przyjąć:

- bliższego - na głębokość pierwszej pozycji przeciwnika;
- następnego - na głębokość odwodów brygady przeciwnika.

Konieczne jest także zapewnienie ćwiczącemu prz silnego wsparcia ogniowego, zabezpieczenia inżynieryjnego /szczególnie torowania dróg/, uzupełnienia w rejonie wyjściowym zapasów materiałowych do pełnej normy oraz osłonę od przeciwników z powietrza siłami dywizji.

Niezbędne informacje, według powyższych wymagań, należy przedstawić graficznie na rysunku przebiegu działań bojowych w ówczesnym oraz podać ćwiczącym w rozkazie bojowym do natarcia i z zespołu podgrywającego.

Ostatnim wymogiem, wynikającym z przełamania silnej obrony przeciwno-pancernej nieprzyjaciela jest zapewnienie ćwiczącym odpowiedniej ilości czasu, wynikającej z potrzeb przygotowania natarcia. Z tego względu, wstępnie można przyjąć:

- położenie wyjściowe stron - godziny popołudniowe /14.00-16.00/;
- osiągnięcie gotowości do działań - godziny nocne /24.00-2.00/;
- atak - wczesne godziny ranne /6.00-8.00/.

W ćwiczeniu działania bojowe będą prowadzone w warunkach użycia broni konwencjonalnej, a warunki atmosferyczne jak w dniu ćwiczenia.

Dla ćwiczącego pułku przyjąć etat własny /pokojowy/ z uzupełnieniem średnio: 95% /pułk nie był w walce/.

Dla strony przeciwnej przyjąć DZ/NZ/ organizacja - 80, z uzupełnieniem średnim: 75% /przeciwnik prowadził natarcie/.

Uwaga: autor ćwiczenia w wyniku analizy tematu ćwiczenia zebrał /przytoczone uprzednio/ i zapisał w notatniku wnioski oraz udokładnił sporządzony rysunek przebiegu działań bojowych w ćwiczeniu. Następnie przystąpił do analizy pozostałych informacji stanowiących podstawę do opracowania ćwiczenia taktycznego.

Analiza wytycznych kierownika ćwiczenia ...

Wydrukowano w 100 egz.

Egz. nr 1-100 Bibl. Nauk. DZS

Wyk. ppłk Łazarek

Druk: KP, dn. 8. 8. 88

Druk ASG WP nr pf-136/pf-785/WW.

Kor. R. C.

